

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, 01104 Vilnius
Tel. (0 5) 203 4696, el. p. info@enmin.lt, <http://www.enmin.lrv.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2025-09-

Nr.

DĖL PAKARTOTINIO VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, vykdydama Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko pavedimą, įformintą Vyriausybės kanclerio 2025 m. balandžio 18 d. rezoliucija Nr. S- 844, parengė ir pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 69 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-169(2) ir Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-170(2)“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektu siūloma nepritarti Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 69 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XVP-169(2) ir Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XVP-170(2) dėl Nutarimo projekte nurodytų priežasčių.

Nutarimo projektas neprieštaruja Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. XV- 54 „Dėl Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

Nutarimo projektas neperkelia Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų. Nutarimo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Priėmus Nutarimo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Nutarimo projektas 2025 m. gegužės 5 d. buvo skelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje TAIS (Nr. 25-7728). Pastabas ir pasiūlymus dėl Nutarimo projekto pateikė Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija ir Lietuvos vyskupų konferencija. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba pritarė ir pastabų neturėjo. Nutarimo projektas pakoreguotas atsižvelgiant į Teisingumo ministerijos, Aplinkos ministerijos ir Lietuvos vyskupų konferencijos pastabas. Patikslintas Nutarimo projektas suderintas su Teisingumo ministerija darbo tvarka ir pateiktas Lietuvos Respublikos Vyriausybei Energetikos ministerijos 2025 m. birželio 6 d. raštu Nr. 3-869 „Dėl Vyriausybės nutarimo projekto pateikimo“. Į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas atsižvelgta.

Papildomai informuojame, kad š. m. gegužės–rugpjūčio mėn. Energetikos ministerija kartu su AB „Energijos skirstymo operatorius“ (ESO) intensyviai dirbo su religinėmis bendruomenėmis: atlikta visų religinių bendruomenių objektų analizė, aplankytos visos Lietuvos vyskupijos, suteiktos individualios konsultacijos dėl galimybės mažinti sąskaitas už elektros tiekimą, atsisakant perteklinės (neišnaudojamos) leistinos naudoti galios parapijoms priklausančiuose objektuose. Lietuvos atvirų duomenų portalo duomenimis, šalyje yra 1 131 tradicinių religinių bendruomenių ir bendrijų bei 191 kitų religinių bendruomenių ir bendrijų, valdančių 2 063 objektus, prijungtus prie ESO skirstymo tinklo. Atliekant šių objektų analizę, nustatyta:

- iš 2 063 religinių bendruomenių objektų 1 515 (73 proc.) moka galios dedamąją, o 548 (27 proc.) jos nemoka ir jau dabar atsiskaito pagal buitinius tarifus (kai objektas priskirtas gyvenamajai paskirčiai ir yra atskirta apskaita);

- mėnesinės išlaidos galios dedamajai šiuose objektuose sudaro apie 64 227 Eur (šešiasdešimt keturis tūkstančius du šimtus dvidešimt septynis eurus) per mėnesį, o vidutinis leistinos galios išnaudojimas siekia apie 37 proc. (skirtinguose regionuose – 28–48 proc.); tai rodo reikšmingą potencialą atsisakyti dalies perteklinės galios ir sumažinti sąnaudas;

- 220 objektų rekomenduojama atsisakyti 3 397 kW perteklinės (neišnaudojamos) galios; galios dedamosios sumažėjimas sudarytų apie 10 351 Eur (dešimt tūkstančių tris šimtus penkiasdešimt vieną eurą) per mėnesį, t. y. apie 124 220 Eur (vieną šimtą dvidešimt keturis tūkstančius du šimtus dvidešimt eurų) per metus, skaičiuojant pagal šiuo metu galiojančius mėnesinius galios įkainius. Didžiausias optimizavimo potencialas nustatytas 45 objektuose, kuriuose rekomenduojama atsisakyti daugiau kaip po 20 kW neišnaudojamos galios (iš viso 2 331 kW).

Pažymėtina, kad 2023–2025 m. ESO suteikė galios mažinimo paslaugą 1 164 nebutiniams klientams. Tipiniai vienkartiniai galios mažinimo paslaugos kaštai sudaro 5–9 Eur/kW, o atsiperkamumas dažniausiai yra trumpas (< 3 mėn.). Ekonominiu požiūriu po galios optimizavimo komercinis planas daugeliu atvejų tampa ne blogesnis ar geresnis už buitinius tarifus, todėl reikšminga nauda pasiekama paties vartotojo sprendimais (galios optimizavimas, apskaitos atskyrimas), nekeičiant Elektros energetikos įstatyme įtvirtintų buitinių vartotojų sąvokų.

Energetikos ministerijos žiniomis, po susitikimų su religinėmis bendruomenėmis, ESO gavo 14 objektų paraiškų dėl leistinos naudoti galios mažinimo, iš viso atsisakant 447 kW neišnaudojamos galios. Šis sprendimas religinėms bendruomenėms leis sumažinti išlaidas už galios dedamąją apie 18 228 Eur (aštuoniolika tūkstančių du šimtus dvidešimt aštuonis eurus) per metus, o vidutinis metinis sutaupymas vienam objektui sudarytų apie 1 302 Eur (vieną tūkstantį tris šimtus du eurus).

Energetikos ministerija, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba ir ESO laikosi bendros pozicijos, kad neišnaudojamos galios optimizavimas teikia naudą tiek konkrečiam vartotojui, tiek ir visam tinklui ir tinklo naudotojams, todėl daugeliu atvejų šių procedūrų kaštus turėtų padengti skirstomųjų tinklų operatorius (išskyrus atvejus, kai taikoma Elektros energetikos įstatymo 67 straipsnio 11 dalyje numatyta prijungimo finansinė lengvata stambiems vartotojams, įsipareigojusiems 10 metų nemažinti leistinos naudoti galios). Sutarta š. m. IV ketvirtį atlikti poįstatyminių teisės aktų¹ pakeitimus, kurie leistų nebutiniams vartotojams nemokamai sumažinti leistiną naudoti galią (buitiniams vartotojams ši paslauga jau yra nemokama).

¹ Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. 1-127 patvirtintas Elektros energijos gamintojų ir vartotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarkos aprašas, ir Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos 2011 m. liepos 29 d. nutarimu Nr. O3-235 patvirtinta Elektros energijos įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainių nustatymo metodika.

Nutarimo projektą parengė Energetikos ministerijos Energetikos konkurencingumo grupė (grupės vadovas Karolis Švaikauskas, tel. +370 670 39 352, el. p. karolis.svaikauskas@enmin.lt, patarėja Gintarė Palšauskaitė, tel. +370 602 47 294, el. p. gintare.palsauskaite@enmin.lt).

PRIDEDAMA. Nutarimo projektas, 3 lapai.

Laikinai einantis energetikos ministro pareigas

Žygimantas Vaičiūnas